Kuusalu Keskkooli ainekava põhikoolile

Ainevaldkond: kunstiained	**Õppeaine:** muusika
Kooliaste: I kooliaste	**Klass:** 1. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

Muusikaõpetuse põhiülesanded on muusikahuvi äratamine, muusika kogemuse rikastamine, aktiivse ja emotsionaalse muusikataju arendamine, muusika kuulamise ja esitamise oskuse kujundamine, muusikalise kirjaoskuse, kujutlusvõime, rütmitunde ja liikumiskoordinatsiooni arendamine, kujundada harmoonilist ja loovat isiksust, rikastada õpilase tundeelu, kujundada esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Õppeaine sisukirjeldus laulmisel

Muusikaõppes on kesksel kohal musitseerimine – aktiivne emotsionaalne laulmine, rütmipillidel pillimäng, muusika kuulamine ja muusikaline liikumine, omalooming.

Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislaule (Eesti hümn, „Kevadel“ „Lapsed tuppa“ jõululaul). Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt).

Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse *a cappella* ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.
Tekitatakse harjumus lauldes hoida loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Õpilasi suunatakse laulma julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga.
Interpretatsioon. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (*piano, forte*, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).

Muusikaline kirjaoskus. Tutvutakse laulu õppimist toetava muusikateooriaga, sh mõistetega: viis, rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, kordusmärk, 1. ja 2. lõpp, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars).

Tutvutakse rütmide, rütmifiguuride ja pausiga rütmisilpide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel.

Noodist laulmine. Õpitakse lugema noodist laulusõnu ning järgima rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist **SO, MI ja RA astmetega.** Juhitakse tähelepanu laulu autoritele (helilooja ja luuletaja).

Vorm. Kirjeldatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng.

Relatiivsed astmed ja astmemudelid: SO, MI, RA. Mudellaulud. Tutvutakse relatiivsete astmete ja nende käemärkidega. Kinnistatakse eri tessituurides eelkõige SO, MI ja RA astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja noodijoonestikule.

Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, noodijoonestik (5 joont 4 vahet), viis, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, esimene ja teine lõpp, regilaul, helilooja, luuletaja, koor, dirigent, *piano* (vaikselt), *forte* (valjult), valjenedes, vaibudes.

Praktilised tööd laulmisel	**Õpitulemused**
1) Häälemängud (eakohased hääleharjutused, hingamisharjutused jne); 2) Eakohaste laste-, mängu- ja mudellaulude, regilaulude, eesti- ja teiste rahvaste laulude aktiivne laulmine ühiselt, ansamblis ja üksi; 3) Laulmine ja improviseerimine õpitud astmemudelitel; 4) Osalemine klassi või koolikoori tegevuses. 5) Kontsertide või muusikaetenduste külastamine.	1) õpilane laulab sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga kooris (kogu klassiga), ansamblis ja/või üksi; 2) väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; pöörab tähelepanu lauldava laulu sõnadele; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule, tutvunud laulupeo traditsiooniga 4) **laulab peast ühislaule:** Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), 1 jõululaul, „Kevadel“ ehk „Juba linnukesed“ (eesti rahvaviis / J. H. Hermann ja P. Tekkel); 5) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes astmeid **SO, MI ja RA**; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel. 6) **teab muusikalisi mõisteid**. Vt. eestpoolt!

Õppesisu pillimängus	**Õpitulemused pillimängus**
Musitseerimisel kasutatakse teadlikult rütme, rütmifiguure ja pausi Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii enda kui ka teiste pillimängu. **Keha-, rütmi- ja plaatpillid.** Tutvutakse nende erinevate helide ja mänguvõimalustega. Rakendatakse pille lihtsamates *ostinato'*des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.	1) õpilane mängib keha- rütmi- või plaatpillidel lihtsamaid *ostinato'*sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; 2) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel; 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.
Muusikaline liikumine	**Õpitulemused**
Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse liikuma ja tunnetama nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. **Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu.** Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga Tunnetatakse muusika erinevaid temposid, väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi väljendatakse muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu. **Erinevate liikumisimprovisatsioonide loomine** **Eesti laulu- ja ringmängude mängimine.**	1) Õpilane väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; 2) tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pause, erinevaid temposid; 3) tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge; 4) Mõisted: ringjoon(söör), voor, viirg, päripäeva ja vastupäeva, parem – vasak.
Muusika kuulamine	**Õpitulemused**
Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta eakohaselt arvamust suuliselt või muul looval viisil, väljendab muusikapala karakterit kunstiteose kaudu. **Autorid.** Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega helilooja ja luuletaja. **Eesti rahvamuusika.** Tutvutakse eesti rahvalaulude (regilaulu) ja rahvapillidega.	1) õpilane avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit; 3) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);

Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). **Muusika väljendusvahendid.** Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. **Kontsert.** Tutvutakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadega.	4) on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid. 5) **mõisted**: laul, muusikapala, tempo, helilooja luuletaja, kontsert ja publik, koor, orkester, dirigent, piano (vaikselt) forte (valjult), valjenedes, vaibudes, kõrged ja madalad helid.
Muusikaline omalooming	**Õpitulemused**
Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.	1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes; SO,MI,RA 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); 5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel.